

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1041

Vragen van het lid **Asscher** (PvdA) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *dreigende tekorten aan testmaterialen* (ingezonden 26 november 2020).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 9 december 2020).

Vraag 1

Dreigt een tekort aan zogenaamde plastics voor testmachines, die nodig zijn voor het uitvoeren van COVID-19 testen?¹

Antwoord 1

Zoals ik in de beantwoording op de Kamervragen van de Kamerleden Klaver en Kröger (d.d.26 november jl.) heb aangegeven zijn er verschillende soorten plastic testmaterialen. We zien dat wereldwijd de testcapaciteit en de vraag naar testmaterialen dusdanig is gegroeid dat er sprake kan zijn van schaarse plastic materialen. Ieder laboratorium gebruikt specifieke typen laboratoriumplastics, passend bij hun specifieke machinepark (dat wordt ingezet voor zowel COVID-19 als voor andere diagnostiek). De wattenstaafjes, afnamebuisen en de cartridges die het LCH (dat voor wat betreft inkoop van testcapaciteit momenteel wordt ondergebracht bij de Dienst Testen i.o.) inkoop zijn voldoende beschikbaar.

Wat momenteel wel een kritisch plastic product betreft zijn de filtertips. Filtertips zijn lastiger om centraal in te kopen, omdat laboratoria daarin specifieke eigen behoeftes hebben omdat deze per machine verschillen. Sinds de Dienst Testen i.o. het signaal heeft ontvangen dat er een mogelijk tekort zou kunnen ontstaan aan de filtertips, is meteen geacteerd en wordt voor de meest gangbare typen contact gezocht met bestaande en nieuwe leveranciers (onder andere in Azië) over hun mogelijkheden om voldoende te leveren. Ook worden laboratoria gewezen op de beschikbaarheid van andere typen filtertips. Hierbij moet niet alleen naar aantallen worden gekeken maar ook naar de verenigbaarheid met de apparatuur van de laboratoria en de kwaliteit van de tips. Dit betekent dat voor sommige laboratoria de voorraad tips een probleem is, maar voor andere laboratoria niet.

¹ Nieuwsuur, 24 november 2020, «Schaarste testmaterialen dreigt, Nederlandse producten verdwijnen naar buitenland».

Tevens verken ik met experts of hergebruik van filtertips mogelijk is. Dit is echter complex gelet op het risico van contaminatie.

Vraag 2

Worden deze plastics geproduceerd door Bioplastics in Landgraaf? Heeft u eerder onderdelen voor de testmachines bij dit bedrijf ingekocht? Zo ja, wanneer?

Antwoord 2

Bioplastics produceert verschillende plastic testmaterialen. De Dienst Testen i.o. heeft cartridges en output plates voor de Magna Pure 96 ingekocht bij dit bedrijf in juni en heeft voldoende op voorraad.

Vraag 3

Bij welke andere leveranciers zijn deze plastic onderdelen de afgelopen maanden ingekocht? Waar worden nu plastics ingekocht?

Antwoord 3

Omdat ieder laboratorium specifieke typen laboratoriumplastics gebruikt, passend bij hun specifieke machinepark (dat wordt ingezet voor zowel COVID-19 als voor andere diagnostiek), kopen laboratoria veelal hun eigen materialen in, als het gaat om de materialen die niet schaars zijn. De Dienst Testen i.o.) houdt zich bezig met de (landelijke) inkoop van specifieke plastics waar een dreigend tekort aan is.

Dienst Testen i.o. koopt verschillende plastic testmaterialen in bij verschillende leveranciers. Daarbij onderhandelen ze voortdurend over testen en ze hebben garanties afgesloten over testen inclusief reagentia en plastics bij leveranciers. Daarnaast heeft Dienst Testen i.o. deze zomer een aanbesteding in de markt gezet voor apparatuur inclusief alle benodigde materialen (inclusief plastics). Hierop hebben verschillende leveranciers aangeboden.

Vraag 4

Hoeveel bestellingen voor deze plastics heeft u in de afgelopen maanden geplaatst en bij wie? Hoeveel bestellingen staan nu nog uit? Heeft u voldoende bestellingen geplaatst om het benodigde aantal testen de komende maanden uit te kunnen voeren?

Antwoord 4

De Dienst Testen heeft zodanig ingekocht dat er op dit moment een capaciteit is voor ongeveer 100.000 PCR-testen per dag.

Ten aanzien van de vraag of er voldoende bestellingen zijn geplaatst wil ik u verwijzen naar de beantwoording op de Kamervragen van de Kamerleden Klaver en Kröger (d.d.26 november jl.). Hierin zet ik de 4 lijnen uiteen die zijn ingezet om tekorten aan testmaterialen te voorkomen. 3 lijnen inzake PCR:

1. ondersteunen van laboratoria bij het op peil houden van hun voorraad;
2. het inkopen en beschikbaar stellen van alternatieve apparaten en materialen;
3. het contracteren van nieuwe hoogvolume laboratoria die zelf voorzien in hun testmaterialen.

En daarnaast een vierde lijn:

4. alternatieve testen voor de PCR.

Met de uitbreiding van testmethoden en de inspanningen gericht op inkoop (materialen en laboratoriumcapaciteit) heb ik er vertrouwen in dat er voldoende testcapaciteit kan worden gerealiseerd voor de uitvoering van het landelijke testbeleid.

Vraag 5 en 6

Bent u bezig een eigen productielijn op te zetten voor deze plastics? Zo ja, waarom? Waarom maakt u geen gebruik van bestaande productielijnen? Is het waar dat u cartridges laat produceren, die nu getest worden? Zo ja, waarom heeft u gekozen voor een nieuwe productielijn in plaats van eerder en op grotere schaal in te kopen bij Bioplastics?

Antwoord 5 en 6

Er zal inderdaad in mijn opdracht een substantieel aantal cartridges worden geproduceerd in Nederland. Dit om de afhankelijkheid van de (buitenlandse) markt te verkleinen en schaarste te voorkomen. Voorbereidingen hiertoe zijn reeds voor de zomer gestart, anticiperend op mogelijke tekorten.

Vraag 7

Indien u elders cartridges laat produceren, door welk bedrijf gebeurt dat en waarom is voor dat bedrijf gekozen?

Antwoord 7

Deze cartridges zullen geproduceerd worden bij een Nederlands bedrijf Helvoet uit Hellevoetsluis. In de zorg is er een analyse gedaan van bedrijven die deze productie op zich zou kunnen nemen en hier interesse in hadden en hier is dit bedrijf uit naar voren gekomen.

Vraag 8

Wanneer, door wie en hoe wordt de voorraad van de verschillende producten die nodig zijn voor testen gecontroleerd? Wie is er verantwoordelijk voor voldoende voorraad van de noodzakelijke onderdelen? Wanneer is er voor het laatst gecontroleerd en wat was de stand?

Antwoord 8

Ieder laboratorium gebruikt specifieke typen laboratoriumplastics, passend bij hun specifieke machinepark (dat wordt ingezet voor zowel COVID-19 als voor andere diagnostiek). Dit betekent dat laboratoria veelal hun eigen materialen inkopen, als het gaat om de materialen die niet schaars zijn. De Dienst Testen i.o. houdt zich bezig met de (landelijke) inkoop van specifieke plastics waar een dreigend tekort aan is.

De Dienst Testen i.o. heeft wekelijks contact met de laboratoria om hun testcapaciteit te bepalen. Mogelijke voorraadproblemen komen zo snel aan de orde en daarop zal de Dienst acteren. Ook onderhoudt Dienst Testen i.o. nauwe contacten met leveranciers van testmaterialen om de leveringsmogelijkheden te monitoren en zo snel mogelijk eventuele problemen hierbij te signaleren.

Vraag 9

Hoeveel laboratoria hebben hun testcapaciteit naar beneden moeten bijstellen vanwege een tekort aan plastics? Met hoeveel testen hebben deze laboratoria de testcapaciteit verlaagd? Sinds wanneer is de testcapaciteit vanwege tekorten verlaagd?

Antwoord 9

Er hebben nog geen laboratoria hun capaciteit naar beneden moeten bijstellen door een tekort aan plastics sinds de zomer. Een aantal laboratoria hebben aangegeven tekorten aan pipetpuntjes te hebben. Dienst Testen heeft hier maatregelen voor genomen, zodat de capaciteit gehandhaafd kon blijven.

Vraag 10

Hoe is het feit dat laboratoria hun testcapaciteit verlagen, te rijmen met uw uitspraken tijdens het debat van 18 november j.l. waarin u zei dat er heel veel meer testcapaciteit is dan op dit moment dagelijks wordt gebruikt?

Antwoord 10

Naast de laboratoria die vanaf het begin van de COVID-19 crisis de testen analyseren, worden zoals ik u heb gemeld ook met nieuwe laboratoria, zowel in binnen- als buitenland, contracten afgesloten. Deze hoogvolume laboratoria maken geen gebruik van de kritische voorraad van testmaterialen bij de Dienst Testen i.o., omdat bij de contractering is afgesproken dat zij zelf voorzien in hun testmaterialen. Dit betreft tevens de benodigde plastic materialen. We weten dat sommige onder hen ook de benodigde materialen in eigen productie hebben genomen.

Hiermee hebben we voldoende laboratoriumcapaciteit gezien de huidige afnamecapaciteit en/of testvraag.

Vraag 11

Deelt u de mening dat het merkwaardig is dat een Nederlands bedrijf plastics exporteert, terwijl in Nederland een tekort dreigt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe kan dit en sinds wanneer bent u hiervan op de hoogte?

Antwoord 11

Van de producten die Bioplastics produceert is voldoende voorraad, zie antwoord op vraag 2. Zoals toegelicht gebruikt ieder laboratorium specifieke typen laboratoriumplastics, passend bij hun specifieke machinepark.

Vraag 12

Kunt u uitleggen waarom u de motie Asscher/Jetten, die vraagt om een wekelijkse update over de stand van zaken rond testen, niet uitvoert? Kunt u uitleggen waarom de Kamer niet op de hoogte is van het feit dat er een tekort aan plastics dreigt en het beoogde aantal testen niet gehaald dreigt te worden?²

Antwoord 12

Met de voortgangsrapportage die ik tweewekelijks naar de Kamer stuur geef ik uw Kamer een update over de stand van zaken rondom testen. Zoals ik in de beantwoording van de Kamervragen van de leden Klaver en Kröger heb aangegeven heb ik er vertrouwen in dat we de juiste acties hebben ondernomen om en heb ik er vertrouwen in dat we het aantal beoogde aantal testen zullen halen.

Vraag 13

Kunt u garanderen dat Nederland straks niet weer met een tekort te maken krijgt, dat u had kunnen voorkomen? Welke concrete acties heeft u ingezet om dit te voorkomen en te zorgen voor voldoende testcapaciteit?

Antwoord 13

We doen er alles aan om tekorten van testmaterialen te voorkomen, maar we hebben te maken met een enorm toegenomen wereldwijde vraag met bijbehorende druk op de markt voor testmaterialen. Met de uitbreiding van testmethoden en de bovengenoemde inspanningen gericht op inkoop (materialen en laboratoriumcapaciteit) heb ik er vertrouwen in dat er voldoende testcapaciteit kan worden gerealiseerd voor de uitvoering van het landelijke testbeleid. Dat neemt niet weg dat bij individuele laboratoria (tijdelijk) schaarste kan bestaan. Zie in aanvulling hierop ook het antwoord bij vraag 4.

Vraag 14

Kunt u, conform uw belofte, garanderen dat per 1 december 2020 ook mensen zonder klachten kunnen worden getest?

Antwoord 14

Ja, sinds 1 december kunnen mensen zonder klachten die als nauw contact naar voren zijn gekomen uit het bron- en contactonderzoek of een melding hebben ontvangen via de Coronamelder zich laten testen.

Vraag 15

Hoe denkt u het virus onder controle te krijgen en de reproductiefactor onder de waarde van 1 te krijgen zonder testen en daarmee zonder het bron- en contactonderzoek op orde te hebben?

Antwoord 15

In de voortgangsrapportage van 17 november heb ik uw Kamer geïnformeerd over mijn teststrategie waarin ik 3 stromen onderscheid. In de voortgangsrapportage van 23 november heb ik een intensivering van deze teststrategie aangekondigd. Tevens heb ik u in de brieven op de hoogte gehouden van de opschaling bij de GGD »en voor wat betreft het bron- en contactonderzoek. Ik ben van mening dat we met deze teststrategie en de opschaling van het bco gereed staan om het virus verder in te dammen. Ik blij daarbij benadrukken

² Kamerstuk 25 295 nr. 547.

dat de basismaatregelen (anderhalve meter afstand houden, handhygiëne, vermijd drukte, werk zoveel als mogelijk thuis) en de mate waarin iedereen zich daar aan houdt noodzakelijk zijn en blijven in het controleren van het virus.

Vraag 16

Kunt u deze vragen binnen een week, doch in ieder geval vóór 8 december 2020, separaat beantwoorden?

Antwoord 16

We hebben erop ingezet de beantwoording zo snel mogelijk aan uw Kamer te sturen.